

CULTURAL RETRAINING ON CYBERSPACE FOR MILITARY YOUTH TODAY

Le Trong Tuyen^a; Hoang Gia Lan^b

Political Academy, Ministry of National Defense

Email: ^aletrongtuyenhvct@gmail.com; ^bhoanggialanhnuoc@gmail.com

Received: 29/7/2024; Reviewed: 14/8/2024; Revised: 23/8/2024; Accepted: 26/8/2024; Released: 30/9/2024

DOI: <https://doi.org/10.54163/ncdt/337>

The article focuses on clarifying the role and importance of cyberspace behavior culture of current military youth. Cyberspace behavior culture of military youth is the standards of attitude and behavior set for military youth when participating in cyberspace, ensuring compliance with legal regulations, discipline and conformity with national traditions and customs. Based on an overview of the current situation, the author proposes four main measures to continue to retraining cyberspace behavior culture for military youth to meet mission requirements in the new revolutionary period.

Keywords: Retraining; Behavior culture; Cyberspace; Military youth.

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh toàn cầu hóa và cách mạng công nghiệp lần thứ tư đã và đang diễn ra mạnh mẽ, sự phát triển của không gian mạng (KGM) tạo thêm môi trường để chia sẻ, trao đổi thông tin trên phạm vi toàn cầu, thu hút nhiều người tham gia, nhất là giới trẻ, trong đó có thanh niên quân đội (TNQĐ). Thực tiễn sử dụng KGM hiện nay cho thấy, với sự đa dạng và phức tạp về nội dung, hình thức giao tiếp, đòi hỏi mỗi cá nhân TNQĐ phải có trình độ nhận thức và kỹ năng nhất định, đặc biệt là văn hóa ứng xử. Bồi dưỡng văn hóa ứng xử trên KGM nhằm tạo nền tảng cho TNQĐ sử dụng KGM hiệu quả, tích cực, góp phần xây dựng KGM lành mạnh là yêu cầu cấp thiết hiện nay.

2. Tổng quan nghiên cứu

Trong thời gian gần đây, văn hóa ứng xử của thanh niên trên KGM đang là vấn đề được cả xã hội quan tâm, trong đó có một số công trình nghiên cứu về văn hóa ứng xử trên KGM như: *Văn hóa ứng xử trên mạng xã hội* (Hung, 2020); *Nâng cao văn hóa ứng xử trên không gian mạng cho sinh viên trong bối cảnh chuyển đổi số* (Cường, 2022); *Xây dựng văn hóa ứng xử cho thanh niên trên không gian mạng* (Hải, 2023); *"Xây dựng văn hóa ứng xử cho thanh niên trên không gian mạng"* (Hân, 2024); *Văn hóa ứng xử trên mạng xã hội của giới trẻ với việc giáo dục đạo đức, lối sống hiện nay* (Thúy, 2024);... Các công trình đã khẳng định sự phát triển tất yếu của KGM và sự cần thiết phải xây dựng văn hóa ứng xử trên KGM. Đồng thời, đánh giá thực trạng ứng xử trên KGM hiện nay và đề xuất một số giải pháp góp phần xây dựng văn hóa ứng xử trên KGM. Kế thừa kết quả các công trình nghiên cứu đã đạt được, bài viết phân tích vai trò, đánh giá thực trạng và đề xuất những giải pháp bồi dưỡng văn hoá ứng xử

trên KGM cho TNQĐ hiện nay.

3. Phương pháp nghiên cứu

Bài viết sử dụng tổng hợp các phương pháp chủ yếu như: phương pháp logic - lịch sử, phân tích, tổng hợp, hệ thống hoá, khái quát hoá, phân tích tài liệu thứ cấp về văn hóa ứng xử trên KGM của TNQĐ. Kế thừa kết quả các công trình nghiên cứu đã đạt được, bài viết phân tích thực trạng và đề xuất những giải pháp bồi dưỡng văn hoá ứng xử trên KGM cho TNQĐ đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong giai đoạn cách mạng mới.

4. Kết quả nghiên cứu

4.1. Vai trò văn hóa ứng xử trên không gian mạng của thanh niên quân đội

Luật An ninh mạng năm 2018 xác định: "KGM là mạng lưới kết nối của cơ sở hạ tầng công nghệ thông tin, bao gồm mạng viễn thông, mạng internet, mạng máy tính, hệ thống thông tin, hệ thống xử lý và điều khiển thông tin, cơ sở dữ liệu; là nơi con người thực hiện các hành vi xã hội không bị giới hạn bởi không gian và thời gian" (Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, 2018, tr.5). KGM rất rộng lớn, gồm cả các trình duyệt web (Google, Chrome, Mozilla Firefox,...); trang web tin tức (VnExpress, Zing news, VTC New...); mạng xã hội (Facebook, Tiktok, Twitter, Instagram,...); các tìm kiếm, tra cứu (Google map, Bing, Google Docs...); các tiện ích (chuyên tiền, việc làm, email điện tử,...); các trang mạng mua bán, kinh doanh, học tập, âm nhạc, giải trí,... Từ đó, KGM tạo ra một không gian mở, được hình thành trên các nền tảng trực tuyến, giúp con người có thể nhanh chóng kết nối, tương tác, sáng tạo và chia sẻ thông tin, bày tỏ quan điểm cá nhân, hình thành các mối quan hệ xã hội đa dạng, trong đó có văn hóa ứng xử. TNQĐ là một bộ phận của thanh niên Việt Nam, có vị trí, vai

trò hết sức quan trọng, là lực lượng xung kích trong thực hiện nhiệm vụ, góp phần nâng cao sức mạnh tổng hợp, trình độ sẵn sàng chiến đấu, kết quả hoàn thành nhiệm vụ của đơn vị. TNQĐ là lực lượng dự bị hùng hậu của Đảng, lực lượng bổ sung, kế tục đội ngũ cán bộ cho Quân đội. Với tinh thần hết lòng, hết sức phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân, thanh niên quân đội luôn xung kích, đi đầu trong các phong trào của thanh niên cả nước; chủ động, tích cực trong mọi nhiệm vụ, trên mọi mặt trận, làm lan tỏa, phát huy phẩm chất cao quý “Bộ đội Cụ Hồ” thời kỳ mới. Đặc biệt, TNQĐ luôn nỗ lực rèn luyện, phấn đấu, giữ vững và phát huy phẩm chất chính trị, có văn hóa ứng xử trên KGM.

“Khi đã nói đến văn hóa là nói đến những gì là tinh hoa, tinh túy nhất, được chưng cất, kết tinh, hun đúc thành những giá trị tốt đẹp, cao thượng, đặc sắc nhất, rất nhân văn, nhân ái, nhân nghĩa, nhân tình, tiến bộ” (Trọng, 2022, tr.158-159). Văn hóa là những giá trị nhân đạo, nhân văn, chân - thiện - mỹ do con người sáng tạo, lưu giữ, bồi đắp, phát huy nhằm hoàn thiện nhân cách. Văn hóa được cấu thành từ nhiều thành tố, trong đó có văn hóa ứng xử. Văn hóa ứng xử là thái độ, hành vi ứng xử của con người trong giải quyết các mối quan hệ với xã hội, với bản thân theo những giá trị, chuẩn mực văn hoá phù hợp với yêu cầu và lợi ích xã hội. Văn hóa ứng xử trên KGM của TNQĐ, về bản chất, chính là những quy chuẩn về thái độ, hành vi xử sự đặt ra đối với TNQĐ khi tham gia KGM, đảm bảo tuân thủ theo đúng quy định của pháp luật, kỷ luật và phù hợp với thuần phong, mỹ tục của dân tộc. Văn hoá ứng xử trên KGM của thanh niên quân đội phản ánh tổng hợp kiến thức, kỹ năng, thể hiện thông qua nhận thức, hành động cụ thể (tương tác, bình luận, đánh giá, chia sẻ,...) về một sự vật, hiện tượng theo đúng đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, kỷ luật của quân đội, quy định của đơn vị, góp phần xây dựng môi trường văn hóa trên KGM trong sạch, lành mạnh. Có thể khái quát vai trò văn hóa ứng xử trên KGM của TNQĐ trên một số nội dung cơ bản sau đây:

Thứ nhất, văn hóa ứng xử trên không gian mạng góp phần định hướng chính trị, điều chỉnh hành vi của thanh niên quân đội theo những giá trị, chuẩn mực đã xác định. Văn hóa ứng xử trên KGM góp phần quan trọng cung cấp hệ thống thông tin chính thống, bồi dưỡng, rèn luyện khả năng tiếp nhận, phân tích, đánh giá, xử lý thông tin một cách chính xác, khách quan về các vấn đề kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội trong nước và thế giới. Từ đó, góp phần bồi dưỡng lý tưởng, niềm tin cách mạng cho TNQĐ, luôn luôn tin tưởng tuyệt đối vào sự lãnh đạo của Đảng, quản lý của Nhà nước, bản chất, truyền thống tốt đẹp và sự phát triển của Quân đội. Đề cao ý thức, thái độ, trách nhiệm, phát huy tính xung kích, sáng tạo, tiên phong trong thực hiện chức trách, nhiệm vụ được giao. Tiếp tục gìn giữ, phát huy phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ” thời kỳ mới - hình tượng cao đẹp,

một giá trị văn hóa - chính trị - đạo đức của người quân nhân trên không gian mạng: “Bản chất cách mạng, truyền thống vẻ vang của Quân đội được giữ vững và phát huy; phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ” tiếp tục tỏa sáng, là điểm tựa tinh thần cho cán bộ, chiến sĩ tu dưỡng, rèn luyện, phấn đấu” (Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam, 2020, tr.39). Đồng thời, tạo nền tảng vững chắc để TNQĐ đấu tranh phê bình và tự phê bình, kịp thời phát hiện, phê phán những nhận thức, hành vi lệch lạc, biểu hiện suy thoái về chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, vi phạm điều lệnh, điều lệ, kỷ luật của quân đội.

Thứ hai, văn hóa ứng xử trên không gian mạng góp phần tạo nền tảng cho thanh niên quân đội phát huy giá trị tích cực, nâng cao kỹ năng sử dụng không gian mạng. Văn hóa ứng xử trên KGM tạo môi trường thuận lợi, cung cấp cho TNQĐ những kiến thức, thông tin bổ ích, chính thống, nhanh chóng, toàn diện trên tất cả các lĩnh vực. Tạo sự kết nối, giao lưu, tương tác trong mọi hoạt động học tập, rèn luyện, công tác, sinh hoạt ở mọi lúc, mọi nơi. Từ đó, giúp cho TNQĐ khai thác, sử dụng, phục vụ có hiệu quả cho việc thực hiện chức trách, nhiệm vụ được giao và phát triển toàn diện phẩm chất, năng lực cá nhân. Thông qua việc thể hiện cảm xúc, thái độ như thích (like), yêu thích (love), chia sẻ (share), bình luận (comment),... một cách đúng đắn, phù hợp góp phần lan tỏa những thông tin chính thống, tích cực, những hành động đẹp, gương người tốt việc tốt, có tính định hướng nhận thức, hướng dẫn hành động cao. Từng bước hình thành và phát triển ở TNQĐ phẩm chất trung thực, trách nhiệm và niềm tin vào sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước, bản chất, truyền thống tốt đẹp của dân tộc, quân đội. Đồng thời, hình thành và phát triển năng lực tự chủ và tự học, năng lực giao tiếp và hợp tác, năng lực giải quyết vấn đề,... làm cho phẩm chất, nhân cách của mỗi TNQĐ không ngừng phát triển, hoàn thiện, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp xây dựng Quân đội trong giai đoạn mới. Tận dụng công nghệ để “hòa tan” những nội dung xấu độc bằng thông tin chính thống, tích cực; thể hiện sự nêu gương, xung kích, tiên phong trong tham gia chống tin giả, nắm vững kỹ năng sử dụng công cụ, nhất là trí tuệ nhân tạo để phát hiện, cảnh báo, ngăn chặn tin giả, xấu độc.

Thứ ba, văn hóa ứng xử trên không gian mạng góp phần tăng cường “khả năng miễn dịch” của thanh niên quân đội, đấu tranh làm thất bại âm mưu “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” của các thế lực thù địch. Văn hóa ứng xử trên KGM góp phần quan trọng hình thành, củng cố, phát triển nhân quan chính trị, bản lĩnh chính trị vững vàng, trình độ lý luận sắc bén ở TNQĐ, tự tin nhận diện, phân biệt và kiên quyết đấu tranh không khoan nhượng với các luận điệu sai trái, thù địch, những thông tin xấu, độc hại, bịa đặt, vu cáo của các thế lực thù địch, cơ hội chính trị. Chủ động nắm tình hình tư tưởng, dư luận xã hội trên KGM, cung cấp

thông tin chính thống, định hướng dư luận, kịp thời giải quyết những vấn đề bức xúc “nổi cộm”, tránh xảy ra “điềm nóng”. Từ đó, góp phần giúp TNQĐ bảo vệ Đảng, Nhà nước, nhân dân và chế độ xã hội chủ nghĩa, sẵn sàng nhận và hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao: “Trong mọi tình huống, quân đội luôn thể hiện bản lĩnh vững vàng, là lực lượng chính trị, lực lượng chiến đấu tuyệt đối trung thành, tin cậy của Đảng, Nhà nước, nhân dân và chế độ xã hội chủ nghĩa” (Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam, 2020, tr.28).

4.2. Thực trạng văn hóa ứng xử trên không gian mạng của thanh niên quân đội hiện nay

Thời gian qua, dưới sự lãnh đạo của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, sự chỉ đạo, hướng dẫn của Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam, trực tiếp là cấp ủy, người chỉ huy, chính ủy, chính trị viên, cơ quan chính trị và tổ chức đoàn các cấp, TNQĐ đã quán triệt và nhận thức sâu sắc vai trò, tầm quan trọng của văn hoá ứng xử trên KGM. Chấp hành nghiêm những quy định của Đảng, Nhà nước, Quân đội, đơn vị khi tham gia KGM. Phần lớn thanh niên quân đội có thái độ, hành vi ứng xử phù hợp khi tham gia KGM, là lực lượng xung kích, đi đầu trong tuyên truyền, phổ biến đường lối, quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; truyền cảm hứng, khơi dậy khát vọng công hiến, trưởng thành và lan tỏa các giá trị tốt đẹp: “Các đơn vị chủ động nắm, quản lý, giải quyết tình hình tư tưởng, định hướng dư luận trong thanh niên; động viên TNQĐ tích cực tham gia bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, phòng, chống “diễn biến hòa bình”, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong cán bộ, đoàn viên, thanh niên” (Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam, 2022, tr.3). Đồng thời, chủ động đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, cơ hội chính trị, các tư tưởng, hành vi phản giá trị, lệch chuẩn văn hóa trên không gian mạng. TNQĐ thực sự là lực lượng chính trị trung thành của Đảng, là chỗ dựa, cầu nối giữa Đảng, nhà nước với nhân dân. Tuyệt đại đa số TNQĐ đều có ý thức, động cơ đúng đắn, có văn hoá ứng xử lành mạnh, tích cực trên KGM, không có biểu hiện phai nhạt niềm tin, lý tưởng cách mạng, suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, sa vào chủ nghĩa cá nhân.

Tuy nhiên, trước sự phát triển đa dạng, phức tạp hiện nay, văn hoá ứng xử của TNQĐ trên KGM còn tồn tại những hạn chế nhất định. Một số cấp ủy, tổ chức đảng, người chỉ huy đơn vị chưa thường xuyên quan tâm giáo dục, tuyên truyền, phổ biến đầy đủ, kịp thời những quy định của Đảng, Nhà nước, Quân đội về văn hoá ứng xử trên KGM. Nội dung, hình thức, biện pháp thông tin, tuyên truyền, phổ biến văn hoá ứng xử trên KGM còn đơn điệu, lạc hậu, hiệu quả có mặt chưa cao. Một bộ phận TNQĐ thiếu bản lĩnh chính trị, thiếu chính kiến phân định

rõ đúng - sai trước các hiện tượng chính trị - xã hội diễn ra trên không gian mạng. Một số TNQĐ dễ chạy theo tâm lý đám đông, thể hiện cảm xúc, thái độ yêu thích, chia sẻ, bình luận,... một cách vô thức hay theo thói quen, không nghiên cứu bản chất của vấn đề. Cá biệt, một số ít TNQĐ còn có các hành vi vi phạm kỷ luật Quân đội, quy định của đơn vị, làm lộ lọt thông tin, hình ảnh, bí mật hoạt động quân sự: “Còn một số cán bộ, đảng viên và quân chúng nhận thức chưa sâu sắc, trách nhiệm trong giữ gìn, phát huy phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ” chưa cao; thiếu tự giác, gương mẫu trong tu dưỡng, rèn luyện, giảm sút ý chí, sa vào chủ nghĩa cá nhân” (Quân ủy Trung ương, 2021). Một số khác còn sử dụng KGM làm công cụ để quảng bá, đánh bóng hình ảnh, khoe khoang thành tích bản thân, gia đình; lấy danh nghĩa là quân nhân để tham gia bình luận vào các hiện tượng chính trị - xã hội mang tính chủ quan cá nhân, không phù hợp với đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước: “Việc chấp hành pháp luật Nhà nước, kỷ luật Quân đội và bảo đảm an toàn giao thông tuy có chuyển biến, nhưng chưa vững chắc, vụ việc nghiêm trọng, đặc biệt nghiêm trọng còn xảy ra, cá biệt có trường hợp phải truy cứu trách nhiệm hình sự” (Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam, 2020, tr.35-36). Thực trạng đó đã và đang làm ảnh hưởng tiêu cực tới chất lượng thực hiện chức trách, nhiệm vụ của TNQĐ và truyền thống, bản chất tốt đẹp “Bộ đội Cụ Hồ” thời kỳ mới.

5. Thảo luận

Hiện nay, trong bối cảnh toàn cầu hóa và cách mạng công nghiệp lần thứ tư đang diễn ra mạnh mẽ, việc sử dụng KGM trở thành xu hướng tất yếu của thời đại. Việc xây dựng chuẩn mực văn hoá ứng xử trên KGM đang trở nên cấp bách, đòi hỏi sự vào cuộc đồng bộ của các cấp, các ngành, từ cơ quan chức năng có nhiệm vụ quản lý đến mọi tầng lớp nhân dân. Để tiếp tục bồi dưỡng văn hoá ứng xử trên KGM cho TNQĐ hiện nay, cần tập trung thực hiện tốt một số giải pháp cơ bản sau:

Một là, nâng cao nhận thức, trách nhiệm của thanh niên quân đội về văn hoá ứng xử trên không gian mạng

Tăng cường giáo dục chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, các nghị quyết, chỉ thị, hướng dẫn của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam gắn với nâng cao nhận thức về chức năng, nhiệm vụ của Quân đội, đơn vị trong tình hình mới. Từ đó, hình thành ở mỗi TNQĐ thể giới quan khoa học, phương pháp luận biện chứng, nhận sinh quan cách mạng, nền tảng lý luận vững chắc trong xử lý đúng đắn các thông tin đa chiều trên KGM. Tăng cường tuyên truyền, phổ biến bằng nhiều hình thức sáng tạo các văn bản quy phạm pháp luật, nhất là các văn bản của Bộ Quốc phòng, Tổng cục Chính trị và các cấp về hoạt động

quản lý, sử dụng điện thoại, internet và mạng xã hội trong Quân đội, như Chỉ thị số 1492/CT-BV ngày 17/9/2013 của Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam về “Tăng cường quản lý các trang mạng xã hội trên internet trong Quân đội”; Thông tư số 202/2016/TT-BQP ngày 12/12/2016 của Bộ trưởng Bộ Quốc phòng về “Quy định bảo đảm an toàn thông tin trong Quân đội”; Luật An ninh mạng năm 2018; Quyết định số 874/QĐ-BTTTT ngày 17/6/2021 của Bộ trưởng Bộ Thông tin và Truyền thông “Về việc ban hành Bộ Quy tắc ứng xử trên mạng xã hội”. Thông qua đó, hình thành và phát triển ở mỗi TNQĐ các hành vi, ứng xử phù hợp với những giá trị đạo đức, văn hóa, truyền thống của dân tộc Việt Nam, không sử dụng từ ngữ gây thù hận, kích động bạo lực, phân biệt vùng miền, giới tính, tôn giáo. Không đăng tải những nội dung vi phạm pháp luật, các thông tin xúc phạm danh dự, nhân phẩm ảnh hưởng đến quyền và lợi ích hợp pháp của các tổ chức, cá nhân khác,... Đồng thời, khuyến khích TNQĐ sử dụng không gian mạng để tuyên truyền, quảng bá về đất nước, con người, văn hóa tốt đẹp của Việt Nam, chia sẻ thông tin tích cực, những tấm gương người tốt, việc tốt.

Hai là, tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, chính ủy, chính trị viên, người chỉ huy, cơ quan chính trị, ban chấp hành đoàn các cấp trong bồi dưỡng văn hóa ứng xử trên không gian mạng cho thanh niên quân đội

Cấp ủy đảng, người chỉ huy, cơ quan chính trị tăng cường quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo, xác định việc bồi dưỡng văn hóa ứng xử trên KGM cho thanh niên quân đội là một trong những nhiệm vụ, hoạt động trọng tâm của tổ chức đoàn, nhất là trước sự phát triển mạnh mẽ của KGM hiện nay. Ban chấp hành đoàn các cấp căn cứ vào nghị quyết, chỉ thị, hướng dẫn của cấp trên và nghị quyết cấp mình để đưa công tác bồi dưỡng, rèn luyện vào kế hoạch; bố trí sắp xếp thời gian, phân công tổ chức lực lượng chặt chẽ; thường xuyên kiểm tra, đôn đốc thực hiện kế hoạch nghiêm túc. Chính ủy, chính trị viên, người chỉ huy ở cơ quan, đơn vị phát huy trách nhiệm, nắm bắt xu hướng của tuổi trẻ, sự phát triển của KGM, kịp thời định hướng cách ứng xử trên KGM cho TNQĐ: “Tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo và triển khai các hoạt động giáo dục lịch sử, văn hóa dân tộc trên KGM; nắm bắt và kịp thời định hướng, giáo dục văn hóa dân tộc cho thế hệ trẻ trên KGM ... Kịp thời phát hiện và kiên quyết ngăn chặn sự xâm lăng văn hóa, xâm nhập các sản phẩm văn hóa độc hại” (Ban Chấp hành Trung ương, 2018, tr.7). Đồng thời, nêu cao tính gương mẫu khi tham gia KGM, tuân thủ nghiêm kỷ luật phát ngôn, không sử dụng KGM để khai thác, tuyên truyền các thông tin chưa được kiểm chứng, phiến diện, một chiều,... để thanh niên quân đội học tập, noi theo.

Ba là, thường xuyên bồi dưỡng, nâng cao kiến thức, kỹ năng ứng xử trên không gian mạng cho thanh niên quân đội

Tăng cường giáo dục, bồi dưỡng những vấn đề cốt lõi về lý luận chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước để TNQĐ có thế giới quan, phương pháp luận khoa học, luôn kiên định, tin tưởng vào nền tảng tư tưởng của Đảng. Đồng thời, tiếp tục triển khai thực hiện Hướng dẫn số 824/HD-TN ngày 25/9/2018 của Ban Thanh niên Quân đội “Về việc TNQĐ tham gia đấu tranh với các quan điểm sai trái, thù địch trên internet, mạng xã hội”. Định kỳ tổ chức các lớp bồi dưỡng kiến thức, tập huấn kỹ năng cho TNQĐ trong nhận diện và đấu tranh chống các quan điểm sai trái, thù địch, cơ hội chính trị trên KGM, nhất là trong phát huy vai trò nòng cốt của Lực lượng 47 các cấp: “Xây dựng môi trường văn hóa giáo tiếp, ứng xử lành mạnh, tin cậy, trong sáng, văn minh trên không gian mạng... Nâng cao năng lực đấu tranh trong lĩnh vực tư tưởng, văn hóa; giữ vững vai trò chủ động dẫn dắt thông tin, không dễ bị động, bất ngờ trên mặt trận thông tin” (Ban Chấp hành Trung ương, 2018, tr.7). Bên cạnh đó, chú trọng phổ biến, quán triệt yêu cầu, nhiệm vụ và trao đổi nội dung, phương pháp, kinh nghiệm nhận diện, đấu tranh; bồi dưỡng kinh nghiệm, kỹ năng khai thác, sử dụng tiện ích của các phần mềm, trang mạng xã hội, như: Blog, facebook, zalo, youtube,... để chia sẻ tin, bài, hình ảnh, bình luận, viết và đăng tải bài.

Bốn là, phát huy nhân tố chủ quan của thanh niên quân đội trong tự bồi dưỡng văn hoá ứng xử trên không gian mạng

Mỗi TNQĐ cần thường xuyên học tập, rèn luyện, nâng cao bản lĩnh chính trị, phẩm chất đạo đức cách mạng và trình độ, kiến thức sâu rộng; năng lực tư duy phản biện cùng khả năng diễn đạt, luận chiến tốt; nhiệt huyết và dũng khí, quyết tâm bảo vệ Đảng, bảo vệ chế độ, bảo vệ chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh: “Tăng cường giáo dục thế hệ trẻ về lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa, nâng cao lòng yêu nước, tự hào dân tộc, nuôi dưỡng ước mơ, hoài bão, khát vọng vươn lên; nêu cao tinh thần trách nhiệm đối với đất nước, với xã hội” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021, tr.168). Chủ động xây dựng kế hoạch học tập, rèn luyện, nâng cao trình độ kiến thức, kỹ năng ứng xử trên KGM một cách cụ thể, chặt chẽ và khoa học. Cấp ủy, lãnh đạo, chỉ huy cơ quan, đơn vị cần quan tâm, tạo điều kiện cho TNQĐ tự học tập, nghiên cứu, rèn luyện về đạo đức, phương pháp, tác phong công tác, nâng cao trình độ mọi mặt. Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, Cuộc vận động Phát huy truyền thống, cống hiến tài năng, xứng danh “Bộ đội Cụ Hồ” thời kỳ mới, gắn với thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XI, XII, XIII) về xây dựng, chỉnh đốn Đảng gắn với thực hiện Nghị quyết số 847-NQ/QUTW ngày 28/12/2021 của Quân ủy Trung ương về “Phát huy phẩm chất Bộ đội Cụ Hồ”, kiên quyết đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân trong tình hình mới, tạo

môi trường để TNQĐ học tập, tu dưỡng, rèn luyện và phấn đấu, trưởng thành. Cùng với đó, cần xây dựng môi trường văn hóa trong sạch, lành mạnh ở từng cơ quan, đơn vị, tạo ra những điều kiện thuận lợi và không gian văn hóa để trực tiếp phát hiện, gạt bỏ những tác động tiêu cực từ KGM, chống lại sự xâm nhập của những yếu tố văn hóa xấu độc vào TNQĐ.

6. Kết luận

Bồi dưỡng văn hoá ứng xử trên KGM cho

TNQĐ hiện nay là việc làm cần thiết, cấp bách. Đây là nền tảng vừa khai thác được những ưu thế vượt trội của KGM, vừa xây dựng được không gian văn hóa mạng an toàn, lành mạnh, thúc đẩy quá trình xây dựng và phát huy vai trò xung kích của TNQĐ trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Đây là nền tảng xây dựng hình mẫu TNQĐ “Khát vọng đẹp - Trách nhiệm cao; Học tập tốt - Hành động giỏi; Đoàn kết tốt - Kỷ luật nghiêm”, thực sự tiêu biểu cho bản lĩnh, trí tuệ, phẩm chất của thanh niên Việt Nam trong thời đại Hồ Chí Minh.

Tài liệu tham khảo

Ban Chấp hành Trung ương. (2018). *Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 25/7/2018 về “Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trên không gian mạng”*.

Cường, H. M. (2022). Nâng cao văn hóa ứng xử trên không gian mạng cho sinh viên trong bối cảnh chuyên đổi số. *Tạp chí Tổ chức nhà nước điện tử*, ngày 01/12.

Đảng Cộng sản Việt Nam. (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII - Tập I*. Hà Nội: Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật.

Hải, P. H. (2023). Xây dựng văn hóa ứng xử cho thanh niên trên không gian mạng. *Báo điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam*, ngày 18/9.

Hân, N. (2024). Xây dựng văn hóa ứng xử cho thanh niên trên không gian mạng. *Báo Bình Thuận điện tử*, ngày 09/4.

Hung, T. (2020). Văn hóa ứng xử trên mạng xã hội. *Công thông tin Sở Thông tin và Truyền thông tỉnh Cà Mau*, ngày 17/9.

Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam. (2018). *Luật An ninh mạng*. Hà Nội: Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật.

Quân ủy Trung ương. (2021). *Nghị quyết số 847-NQ/QUTW ngày 28-12-2021 về “Phát huy phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ”, kiên quyết chống chủ nghĩa cá nhân trong tình hình mới”*.

Thúy, N. T. (2024). Văn hóa ứng xử trên mạng xã hội của giới trẻ với việc giáo dục đạo đức, lối sống hiện nay. *Công thông tin Trường Cán bộ quản lý giao thông vận tải*, ngày 20/6.

Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam. (2020). *Tài liệu nghiên cứu, học tập, quán triệt Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ Quân đội lần thứ XI, nhiệm kỳ 2020-2025*. Hà Nội: Nxb. Quân đội nhân dân.

Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam. (2022). *Báo cáo Chính trị của Tổng cục Chính trị tại Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh Quân đội lần thứ X (2022-2027)*.

Trọng, N. P. (2022). *Một số vấn đề lý luận và thực tiễn về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam*. Hà Nội: Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật.

BỒI DƯỠNG VĂN HÓA ỨNG XỬ TRÊN KHÔNG GIAN MẠNG CHO THANH NIÊN QUÂN ĐỘI HIỆN NAY

Lê Trọng Tuyên^a; Hoàng Gia Lâm^b

Học viện Chính trị, Bộ Quốc phòng

Email: ^aletrongtuyenhvc@gmail.com; ^bhoanggialanhm@gmail.com

Nhận bài: 29/7/2024; Phân biên: 14/8/2024; Tác giả sửa: 23/8/2024; Duyệt đăng: 26/8/2024; Phát hành: 30/9/2024

DOI: <https://doi.org/10.54163/ncdt/337>

Bài viết tập trung làm rõ vai trò, tầm quan trọng của văn hóa ứng xử trên không gian mạng của thanh niên quân đội hiện nay. Văn hóa ứng xử trên không gian mạng của thanh niên quân đội là những quy chuẩn về thái độ, hành vi xử sự đặt ra đòi hỏi thanh niên quân đội khi tham gia không gian mạng, đảm bảo tuân thủ theo đúng quy định của pháp luật, kỷ luật và phù hợp với thuần phong, mỹ tục của dân tộc. Trên cơ sở đánh giá tổng quan thực trạng, tác giả đề xuất bốn biện pháp chính nhằm tiếp tục bồi dưỡng văn hóa ứng xử trên không gian mạng cho thanh niên quân đội đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong giai đoạn cách mạng mới.

Từ khóa: Bồi dưỡng; Văn hóa ứng xử; Không gian mạng; Thanh niên quân đội.